

Letošní rok ve zdravotnictví hodnotím pozitivně

Prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR (UZS) a Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS) Jiří Horecký se u příležitosti nadcházející konference Zdravotnictví 2016 ohlíží za uplynulým rokem ve zdravotnictví.

Unie zaměstnavatelských svazů ČR spolupřipravuje v listopadu druhý ročník odborné konference Zdravotnictví 2016. Když se ohlédnete za uplynulým rokem v českém zdravotnictví, jak jej hodnotíte?

Již na loňské konferenci zaznívala celá řada otázníků a obav, zejména ve věci takzvané úhradové vyhlášky na letošní rok. Všeobecně hodnotím letošní rok – a to i v kontextu porovnání bezprostředně předcházejících let – jako pozitivní. V řadě lůžkových zařízení, respektive nemocnicích, bylo nastavení parametrů úhradové vyhlášky dostačující tak, aby mimo jiné pokrylo zvýšení osobních nákladů z důvodu navýšení tarifních platů (ale i částečně mezd). Částečnou výjimkou byla následná a dlouhodobá péče. Zde sice došlo koncem roku k podpisu společného memoranda APSS se zdravotními pojišťovnami a ministrem zdravotnictví (MZ), ale vzhledem k tomu, že memorandum je vázáno na plnění pojistných plánů, lze konstatovat, že aktuálně krizovou situaci v tomto segmentu příliš neřeší.

Byl zveřejněn návrh zákona o neziskových zdravotnických organizacích, který je také vnímán odbornou veřejností poměrně rozporupně či spíše jako nadbytečná právní úprava. Napětí také vyvolalo představení změny úhrad zdravotnických prostředků a materiálu (návrh novely zákona č. 48/1997. Sb., o veřejném zdravotním pojištění).

Konference Zdravotnictví 2016 má představit změny v českém zdravotnictví v příštím roce. Jaké změny očekáváte?

Předně je třeba říci, že rok 2016 je pro tuto vládu klíčovým rokem pro prosazení a schválení legislativních změn, které by měly být účinné ještě v tomto funkčním období. Očekáváme zásadnější zásah do takzvaného Seznamu výkonů, u kterého MZ dlouhodobě připouští, že je zde nutné kultivovat jednotlivé odbornosti, nastavit nově a hlavně správně parametry režie, materiálové výkony a řadu dalších úprav.

Očekáváme také konečné znění změny úhrad zdravotnického materiálu a pomůcek. S napětím ale čekáme i na konečnou podobu reformy psychiatrické péče či akční plán Alzheimer (jehož koncepce již byla schválena). Jako důležité vnímám i pokračování aktivit Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) v projektu DRG restart.

Vláda v letošním roce schválila další navýšení plateb za státní pojištění, na tarifní platy přislíbila 5procentní navýšení. Jste spokojen s naplňováním těchto bodů v koaliční dohodě, jež se týkají zdravotnictví?

Navýšení platby za státní pojištění by mělo spolu s očekávaným vyšším výběrem pojistného zajistit zdroje na pokrytí vyšších osobních nákladů s procentním navýšením platových tarifů. Právě provázanost platů a následně refundace zvýšených nákladů formou změny parametrů v úhradové vyhlášce jsou vždy problematické. Zdaleka ne všichni zaměstnavatelé, resp. poskytovatelé zdravotních služeb, odměňují své zaměstnance platem. Řada z nich vyplácí mzdu, na kterou se dohody, respektive změny v předmětném nařízení vlády, nevztahují.

Jinak jsem osobně přesvědčen, že se všechny body koaliční dohody a programového prohlášení vlády ČR ve zdravotní oblasti naplnit nepodaří. Je však ještě brzy na vystavování „závěrečného účtu“.

Ulehčuje ministerstvo zdravotnictví zaměstnavatelům život, ať už nastavováním podmínek financování či legislativními změnami v resortu? Zlepšily se zaměstnancům ve zdravotnictví podmínky pro práci?

Dlouhodobým problémem je, i s vzhledem do budoucna, nedostatek zdravotnického personálu. Od lékařů v nemocnicích přes praktické lékaře, ambulantní specialisty, zubaře až po sestry. S napětím například očekáváme, jaké dopady bude mít na Českou republiku „skokové“ navýšení platů sester na Slovensku. Ačkoli se

Foto: archiv UZS

řešení této hrozby může jevit jako jednoduché (navýšení úhrad tak, aby bylo možné zvýšit platy či mzdy), z praxe víme, že zdroje jsou omezené. A to nejen zdroje ve fondu veřejného zdravotního pojištění (který je naštěstí oproti sociálnímu pojištění samofinancovatelný, a to i s vědomím té „korekční“ proměnné, kterou je platba státu za státní pojištění).

Jsem přesvědčený, že Česká republika se v oblasti zdravotnictví stále ještě nevyrovnala s evropskou směrnicí o pracovní době. Její schválení považuji za selhání v hájení národních zájmů na evropské úrovni. Problém je také v adekvátním nastavení vzdělávání lékařů a nelékařských zdravotnických pracovníků a v nutnosti novelizovat příslušné zákony (95/2004 Sb. a 96/2004 Sb.) tak, aby právě vzdělávání nebylo jednou z hlavních bariér, tedy spíše důvody pro snižování počtu lidí v těchto profesích.

Úhradová vyhláška pro rok 2016 zatím prochází připomínkovým řízením, MZ ji podle svých slov koncipovalo podobně jako vyhlášku pro tento rok. Asociace poskytovatelů sociálních služeb, jejímž jste také prezidentem, vyslovila s tímto návrhem zásadní nesouhlas. Proč? Jsme zrovna v období, kdy se vyprávějí připomínky, a situa-

ce se může změnit. Pokud bych měl ale stručně prezentovat naše připomínky a projev nesouhlasu, pak jde o dva zásadní body. Prvním je, že návrh úhradové vyhlášky pro takzvanou odbornost 913 (zdravotní péče v sociálních službách a na sociálních lůžkách v nemocnicích) by znamenal meziroční pokles o 9 procent, což by pro nás bylo naprosto nepřijatelné. Tuto námitku však MZ akceptovalo a přislíbilo její nápravu. Druhou připomínkou, respektive očekáváním, je změna některých parametrů k nápravě nastaveného podfinancování této odbornosti. Na tomto se shodli ministři resortů zdravotnictví i práce a sociálních věcí a jednání v této věci probíhala zejména v letošním roce i za přítomnosti Asociace krajů (AK ČR) a předsedy Vlády ČR. Bylo přislíbeno alespoň částečné parametrické narovnání, ke kterému ovšem nedošlo. Čelíme zde poměrně vážnému důsledku celkové situace, kdy od roku 2007 kontinuálně dochází k poklesu počtu zdravotnického personálu v sociálních službách, a to za kontinuálního zhoršování zdravotního stavu klientů, ale i navyšování kapacit. Tato vláda by měla stanovit a deklarovat, co je v této oblasti její prioritou – a teď nemyslím ty všeobecné priority ve smyslu „více kvalitnější péče pro všechny“, ale kon-

krétní vize a cíle, které tu bohužel nejsou.

Také jsme projevili nesouhlas se změnou úhrady dalších sesterských odborností, kdy se ruší fixní složka hodnoty bodu a zavádí se takzvané absolutní „zastropování“ s prorůstovým koeficientem 1,01, který je v oblasti sociálních služeb z důvodu rychlého se zhoršování zdravotního stavu zejména seniorů naprosto nedostačující a neumožňuje zachování ošetrovatelské péče.

Zmínil jste memorandum o úhradách zdravotní péče poskytované v zařízeních sociálních služeb. Vedení Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP) již dříve vyjádřilo přesvědčení, že optimální řešení se podaří nalézt nejdříve k 1. lednu 2016. Podařilo se pro poskytovatele zdravotně-sociálních služeb toto optimální řešení s VZP vyjednat?

Podpis Memoranda mezi APSS ČR, VZP ČR a AK ČR měl zejména nabídnout nové řešení těm poskytovatelům, kteří nepodepsali úhradové dodatky za roky 2012 a 2013 nebo se ve věcech úhrad s VZP soudili. Jednání o podobě memoranda byla náročná a dlouhá a jsou zcela jistě kompromisem všech zúčastněných stran. Dohoda přinesla nejen částečně zklidněnou situaci, ale také obnovila dialog s VZP.

Memorandum se týkalo zejména nastavení regulace vykázané péče. Je nutno říci, že ji stále vnímám jako problematickou a nesouhlasím s ní, protože segment dlouhodobé péče v sociálních službách stále vykazuje znaky značného růstu a z tohoto pohledu jej nelze považovat za stabilní. Po všech proběhlých jednáních a argumentacích však chápu i obavy a záměry VZP a jsem přesvědčen, že jsme za současných okolností dosáhli maximálně možného kompromisu.

Jestli můžeme něco s určitostí tvrdit, tak to, že optimální řešení se podaří nalézt nejdříve k 1. 1. 2017, dříve zcela jistě ne. Nemám rád laciné zjednodušování problémů, ale jde o elementární kroky. Stát potřebuje a chce zajištění veřejných služeb pro své občany v jisté kvalitě a za jistých podmínek, tedy bez přímých plateb, s úhradou, regulovanou úhradou či částečnou úhradou. Tím si nastavuje podmínky a vydává objednávku – pro koho, jak, kdy, co a za kolik. V oblasti dlouhodobé péče na tuto „objednávku“ již dlouho čekáme a její absence je důvodem většiny problémů, se kterými se v této oblasti potýkáme.